

Останній акорд Володимира Оскілка

Не кожен історик сьогодні скаже, хто такий Володимир Оскілко. На жаль, не лише час загубив це ім'я в тенетах історії, доклали до цієї справи своїх рук і більшовики.

Скупі відомості інтернет-ресурсу дають зрозуміти, що Володимир Оскілко – це військовий і громадський діяч часів УНР, отаман, генерал-хорунжий армії УНР, командувач Північної групи військ Директорії, командувач Північно-Західного антибільшовицького фронту. Був одним із керівників Української партії соціалістів-самостійників.

Згадати про цю легендарну постать у період, коли Рівненщина відзначає 100-річний ювілей УНР у Рівному, нам пропонує кандидат технічних наук, доцент Анатолій Карпюк. Саме у співпраці з головою правління Українського товариства охорони пам'яток історії та культури Рівненської області Сергієм Лейчуком вони дбають, аби пам'ять про славетного земляка, що народився і трагічно загинув від ворожої кулі в селі Городок Рівненського району, повернути на рідну Рівненщину та в Україну.

Анатолій КАРПЮК, кандидат технічних наук, доцент:

– Донедавна проекти «Оскілко» і «Погорина» були окремими проектами Товариства. Тепер ми їх поєднали. Через те що постать Володимира Оскілка

незаслужено забута, хоча він в історії України зіграв дуже важливу роль. Розуміння цього приходиться після прочитання його книги «Між двома світами». Поки що ми знайшли лише першу частину, друга десь загадково пропала. Ведемо пошуки, до яких підключили людей у Польщі, США, Канаді. Але фактом є те, що у ній автор докладно описує та аналізує період з 1917 по 1919 рік. Відразу напрошується висновок, що Україна вже тоді втратила момент – можливість захисту і ствердження самостійності держави. Він навіть

плануємо видати, хоча важливо знайти другу частину. Тоді весь матеріал був би цілісним.

Володимир Оскілко на той час був членом Української народної партії соціалістів-самостійників. Тоді вели переговори з Петлюрою. І як побачили, що він усе робить навпаки: по-перше, зняв Оскілка з посади командувача і хотів навіть відправити його на фронт, було вирішено усунути Петлюру. Цікаво, що військо підтримало Оскілка. Петлюра на той час був у Здолбунові, його не встигли арештувати, але більшовики допомогли провести антипропаганду на користь Петлюри.

Відтоді минуло 100 років, а історія повторюється. Єдине, що тоді поляки загарбали західну частину України, а тепер вони наші партнери по Євросоюзу. Щоправда, Пілсудський сказав у Вінниці: «Слава Україні!» і перед смертю наголосив: «Якщо Польща не буде дружити з Україною, то втратить незалежність!» Це дійсно пророчі слова. А от нащадки більшовиків і досі демонструють свою агресію.

Ми хочемо зробити репринт книги. Хоча для читання вона важкувата. Плануємо наприкінці дати словник із поясненнями та сучасним трактуванням. Звісно, перевидання такої книги – задоволення не з дешевих. Будемо подавати свій проект на обласний конкурс, а також до Українського культурного фонду. Також шукаємо благодійників.

А поки всі, хто цікавиться історією, можуть на сайті chtyvo.org.ua ознайомитися з цією книжкою,

а 3 травня прийти на круглий стіл «Рівне – столиця УНР» у Рівненський краєзнавчий музей – буде цікаво. Раджу прочитати роман-дослідження про Володимира Оскілка нашого відомого письменника Євгена Шморгуна в журналі «Дзвін» (№ 1, 2019 рік). Надзвичайно захопливий матеріал.

Наш проект підтримує Українське товариство охорони пам'яток історії та культури Рівненської області. Відтак плануємо у проекті Товариства «Погорина» мати напрям дослідження «Видатні постаті Погорини». Володимир Оскілко належить саме до таких постатей.

Сергій ЛЕЙЧУК, голова правління Українського товариства охорони пам'яток історії та культури Рівненської області:

– Наше Товариство давно займається пошуками забутих імен та відновленням історичної правди. Тому що правда тоді важлива і цінна, коли вона позбавлена всіляких історичних нашарувань. А будь-який період розвитку нашої держави позначений тим, що загарбники разом із захопленням земель намагалися знищити наші літописи, історичні факти або ж перекручували їх на свій манір, на догоду своїм ідеологічним забаганкам.

Володимир Оскілко – постать далекоглядної і дієвої людини. Його унікальність полягає в тому, що він бачив розвиток подій на

написав, що у Рівному був останній акорд УНР.

До речі, чому Петлюра переїхав до Рівного? Тому, що він приїхав під захист генерал-хорунжого Володимира Оскілка, який на той час очолював досить успішну Північну групу військ УНР. Він майстерно відбивав атаки більшовиків та відповідно до стратегії планував укласти мирову угоду з поляками, французами. Тож якби йому вдалось вибити більшовиків з України, по-іншому пішла б історія. Але, на жаль, Петлюра співпрацював з більшовиками, піддався їхній комуністичній пропаганді.

Цікаво, що більшовики-енкаведисти знищили все, що було пов'язане з ім'ям Володимира Оскілка. Чи не тому жодної згадки про нього немає. Навіть книжку Оскілка, видану в Рівному, ніде тут не знайдеш. Чисто випадково я натрапив на неї на сайті chtyvo.org.ua. Хтось зробив копію, хоча вона дуже неякісна, слабо читається. Ми її повністю відтворили і

десятьки років уперед. І ті застерення, які давав свого часу, якраз і мали розвиток пізніше. Тому сьогодні важливо по-свіжому прочитати ті зауваги, аналіз, побачити перспективу, на які вказував Оскілко, аби нам не робити тих же помилок у майбутньому. Це основний такий задум щодо підняття постаті Володимира Оскілка із забуття. А в перспективі хочемо повернути історичну справедливість та увічнити пам'ять про цю людину.

Могила Оскілка – в Хотині. Пам'ять односельців, людей, які його знали, була великою, бо могилу за роки советської влади ніхто не знищив, не забув. Вона дбайливо доглянута зусиллями хотинців та учасників Товариства. Це означає і підкреслює вагу постаті – чоловік шанований у своєму краї. Ми повинні віддати належну шану пам'яті Володимира Оскілка – видатного полководця, патріота України та славного сина Волині.

Оксана ПИЦЬКА